

Inspektionsrapport
från Skolverket
2006:114

Utbildningsinspektion i
den fristående gymnasieskolan
Matpedagogerna
Sundbybergs kommun

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Matpedagogerna AB
Sturegatan 4
172 31 SUNDBYBERG

2006-03-17
1 (2)
Dnr 54-2005:1455

Genomförd inspektion av utbildningen vid den fristående gymnasieskolan Matpedagogerna i Sundbyberg

Bakgrund

Skolverket har till uppgift att utöva tillsyn över och granska kvaliteten i utbildningen vid fristående gymnasieskolor. Inspektionen avser att kontrollera att de krav som ställs för rätt till bidrag alltså uppfylls av skolan.

Skolverket har genomfört inspektion av utbildningen vid Matpedagogerna i Sundbyberg.

Skolverkets bedömning och beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att Matpedagogerna för närvarande inte uppfyller kraven för att vara bidragsberättigad som fristående gymnasieskola.

Av bilagda rapport framgår att Skolverket bedömer att verksamheten i Matpedagogerna övergripande är av god kvalitet, som ligger i linje med de nationella bestämmelserna och målen för gymnasieskolan.

Inspektionen visar dock på vissa områden som behöver utvecklas, samt på brister i verksamheten i förhållande till författningarna, kritikområden. Dessa redovisas nedan.

Förbättringsområden

- Skolan bör intensifiera en dialog om innehåll och arbetsformer både inom skolan och framförallt i samarbete med andra gymnasieskolor.
- Skolan bör tillsammans med eleverna tydliggöra att verksamheten i skolan kräver att samtliga tar sitt ansvar och att man visar respekt för varandra.
- Skolan bör vidta åtgärder som leder till att fler elever kan fullfölja ett fullständigt program.
- Skolan bör omarbete handlingsplanen mot kränkande behandling så att den även innehåller perspektivet vuxens kränkning av elev.

Kritikområden

Det finns också brister i verksamheten i förhållande till författningarna. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Åtgärdsprogram utarbetas inte för alla elever i behov av särskilda stödåtgärder (2 kap. 7 a § förordningen om fristående skolor).
- Skolans kvalitetsredovisning saknar tydliga mål och bedömning av måluppfyllelse (5 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet, tidigare 3 §).

Uppföljning

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 19 juni 2006, skall Matpedagogerna AB redovisa till Skolverket, enheten i Stockholm, vilka åtgärder som vidtagits inom kritikområdena.

I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa områden i ett fortsatt kvalitetsarbete. Skolverket avser att följa upp kvalitetsförbättringarna inom cirka 2 år.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
T.f. Avdelningschef

Monica Åtting
Expert

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsråden Claes-Göran Aggebo och Gunilla Arvidson deltagit.

Bilaga

Rapport

Kopia till

Sundbybergs kommun
Enligt fastställd sändlista

Inspektion av utbildningen vid den fristående gymnasieskolan Matpedagogerna i Sundbyberg

1 Inspektionens syfte och genomförande

Utbildningen vid fristående gymnasieskolor står enligt 9 kap. 13 § skollagen under tillsyn av Statens skolverk. Skolverket skall också enligt sin instruktion granska kvaliteten i skolväsendet. Med anledning av detta har Skolverket genomfört en inspektion av Matpedagogerna i Sundbyberg.

Detta är Skolverkets första inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet höstterminen 2002. Inspektionen har bestått av dokumentstudier samt ett besök vid skolan den 15 november och den 7 december 2005 av experten Monica Åtting och undervisningsrådet Gunilla Arvidson. Vid besöket fördes samtal med företrädare för skolans styrelse, rektorn, lärare, skolsköterskan, elever och föräldrar. Dessutom granskades lokaler, utrustning och läromedel och ett antal lektioner följdes.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Sundbybergs kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen har ännu inte utövat sin rätt till insyn på skolan, utöver det att betygen från årskurs 3 begärs in varje år från samtliga gymnasieskolor i kommunen. Kommunen har inte fått några signaler om verksamheten på Matpedagogerna.

Inspektionen har inriktats på att kontrollera om skolans utbildning uppfyller kraven för rätt till bidrag enligt 9 kap. 8 § skollagen. Inspektionens uppgift är att klargöra om och hur väl en verksamhet fungerar i förhållande till bestämmelserna i skollagen och andra författningar. Den rättsliga regleringen framgår av bilaga 1.

Alla faktauppgifter i rapporten är, förutom då annat anges, hämtade ur den dokumentation som skolan har lämnat till Skolverket eller den information som lämnats av ledningen för skolan. Huvudmannen för Matpedagogerna har getts möjlighet att lämna synpunkter på rapportens faktadel.

2 Allmänna förutsättningar för verksamheten

2.1 Skola

Matpedagogerna AB startade 1987 och är ett utbildningsföretag inom hotell- och restaurang. De första åren var utbildningarna riktade mot livsmedelshandeln. Därefter har företaget bedrivit arbetsmarknadsutbildningar och utbildningar inom Kunskapslyftet. Företaget har också drivit en kursgård med konferens och hotell.

Matpedagogerna är en fristående gymnasieskola i Sundbybergs kommun. I Skolverkets beslut den 8 november 2001 (dnr 01:1441) förklarades skolan berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner och ställdes under statlig tillsyn från och med bidragsåret 2002 som en fristående gymnasieskola i Sundbybergs kommun.

Skolan bedriver gymnasieutbildning motsvarande Hotell- och restaurangprogrammet och hänföres till detta program i bidragshänseende.

Företaget genomför utöver gymnasieutbildning även olika arbetsmarknadsutbildningar och uppdragsutbildningar t.ex. komvuxutbildning på uppdrag av Solna

kommun. Företaget äger och driver även en utbildningsrestaurang med bordsservering och fullständiga rättigheter.

2.2 Huvudmannens rättskapacitet

Huvudman för den fristående gymnasieskolan Matpedagogerna är Matpedagogerna AB, med organisationsnummer 55 62 90-1511.

Enligt huvudmannens bolagsordning bedriver företaget bl.a. ”utbildning, information och konsultation inom hotell, restaurang, kost och livsmedelsnäringen”. Av årsredovisningen den 1 juli 2003 till och med den 30 juni 2004 framgår att företaget förutom 3-årig gymnasieutbildning även bedriver gymnasial vuxenutbildning på uppdrag av Solna kommun samt genomför olika kurser på uppdrag av Länsarbetsnämnden.

2.3 Stabilitet

Ekonomi

Skolverket har tagit del av årsredovisningen för huvudmannens hela verksamhet för räkenskapsåret den 1 juli 2003 till och med den 30 juni 2004. Bolaget redovisar ett positivt resultat för perioden. Årsredovisningen har granskats och godkänts av auktoriserad revisor.

Enligt företagets budget kommer Matpedagogerna inte bara ha full kostnadstäckning för verksamheten under budgetåret utan även få ett överskott.

Elevantal

Vid inspektionsbesöket hade skolan 154 elever från 23 kommuner, 42 elever kommer från Stockholms kommun. Från Sundbybergs kommun kommer 31 elever. Övriga elever kommer i allmänhet från någon kommun i Storstockholmsområdet.

Skolan startade år 2002 med två klasser (18 elever per klass) i årskurs 1. Innevarande läsår har skolan fyra klasser i årskurs 1, tre klasser i årskurs 2 och två klasser i årskurs 3.

Eleverna fördelar sig på årskurser och kön enligt nedanstående tabell:

Årskurs	Elevantal	Pojkar	Flickor
1	70	33	37
2	54	25	29
3	33	19	14
Totalt	157	77	80

Under läsåret 2004/05 slutade 8 elever i årskurs 1 dels på grund av felaktigt val av gymnasieprogram, dels på grund av att eleverna inte kommit in på sitt första handsval. I årskurs 2 och 3 slutade 6 elever dels på grund av ”skoltrötthet”, dels på grund av psykosocial problematik.

Läsåret 2007/08 anser huvudmannen att skolan är fullt utbyggd med totalt 216 elever.

2.4 Principer för intagning

Skolan står öppen för alla som har rätt till motsvarande utbildning i gymnasieskolan. Skolan köper intagningen av Stockholms intagningsnämnd. Vid intagningen tillämpas samma urvalsregler som gäller för intagning till kommunala gymnasieskolor. Ett mindre antal elever kan tas in på "fri kvot" efter överenskommelse med berörd kommun. En elev togs in på fri kvot höstterminen 2005. Skolan tog själv in 8 elever ur den kö som kvarstod sedan Stockholms intagningsnämnd avslutat sitt arbete höstterminen 2005.

2.5 Skolhälsovård

Skolan har en kurator motsvarande 80 procent av en heltidstjänst, en skolsköterska motsvarande 20 procent av heltidstjänst samt en skolläkare. Kuratorn finns på skolan fyra dagar per vecka och skolsköterskan en dag per vecka. Eleverna kan utöver detta även ta kontakt med skolsköterskan per telefon och boka tid. Skolläkaren finns på skolan en dag (5 timmar) per månad.

Alla elever erbjuds under årskurs 2 en hälsoundersökning som genomförs av skolsköterskan och skolläkaren.

2.6 Avgiftsfri utbildning

Av underlaget för Skolverkets beslut om godkännande framgår att eleverna får betala en engångskostnad på 1600 kronor för kläder, skor och en knivväska. Numera är knivväskan borttagen och ersatt med vissa serveringskläder. Avgiften är nu 1500 kronor. För elever som inte har möjlighet att betala hela summan på en gång, görs en avbetalningsplan upp. Elever som inte har ekonomiska möjligheter att betala något får låna motsvarande utrustning av skolan.

För övrigt är inte utbildningen förenad med några kostnader enligt personal, elever och föräldrar.

2.7 Bedömning

Skolverket bedömer att Matpedagogerna Hotell- och restaurangskola uppfyller de allmänna förutsättningar som krävs för fortsatt bidragsberättigande.

3 Kunskaper och färdigheter

3.1 Skolans organisation och ledning

Företagets styrelse består av två ledamöter, varav en är ordförande, samt två suppleanter. Ordföranden är även verksamhetschef. Styrelsens ledamöter är båda utbildade hushållslärare.

Företagets styrelse sammanträder en gång per månad. Styrelsen följer bl.a. upp företagets utveckling samt går igenom strategiska framtidsfrågor.

På Matpedagogerna finns en rektor vars uppdrag är att vara verksamhetsansvarig, fungera som pedagogisk ledare, ha elev- och personalansvar samt sköta kontakterna med elevernas föräldrar. En styrelseledamot har ekonomiansvaret både för skolan och för företagets övriga verksamhet. Rektorn är utbildad gymnasielärare inom hotell- och restaurang samt har påbörjat den statliga rektorsutbildningen. Hon har

fem års erfarenhet som gymnasielärare och två och ett halvt års erfarenhet som rektor.

Företagets ledningsgrupp består av styrelsen, rektorn och restaurangchefen. Ledningsgruppen sammanträder en gång per vecka. Vid dessa möten ägnas enligt rektorn tiden till att diskutera ekonomi och pedagogiska utvecklingsfrågor.

En gång per vecka har lärarna arbetslagsmöte. Lärarna bildar ett arbetslag med två arbetslagsledare. På dessa möten diskuteras i första hand pedagogiska frågor. För närvarande diskuteras och planeras ”infärgning” dvs. ett utökat samarbete mellan kärn- och karaktärsämnen.

En gång per månad genomförs personalkonferens, där rektorn är ordförande. Två gånger per termin har skolan skolkonferens.

Eleverna är indelade i mentorsgrupper som består av elever från alla årskurser. Antalet elever per mentorsgrupp varierar beroende på lärarnas arbetsbelastning. Grupperna har under föregående år träffats en gång per vecka på schemalagd tid. Höstterminen 2005 var dessa träffar inte schemalagda, vilket försvårade möjligheten att träffas kontinuerligt. Lärarna önskade att återlägga träffarna på schemat till vårterminen 2006, vilket också skedde.

3.2 Lärarkompetens

Enligt lärarförteckningen tjänstgör 17 lärare, på den fristående gymnasieskolan, vilket motsvarar 13 heltidstjänster. Lärartätheten är således 8,3 lärare på 100 elever, vilket kan jämföras med riksgenomsnittet för gymnasieskolan som läsåret 2003/04 var 8.2 lärare på 100 elever.

Av de nio lärare som undervisar i karaktärsämnen har alla en utbildning avsedd för den undervisning de bedriver, förutom en som saknar pedagogisk utbildning, men har ämneskunskaper. Av de åtta lärare som undervisar i kärnämnen har fyra utbildning avsedd för den undervisning de bedriver. Två lärare har utbildning i sina ämnen, men saknar pedagogisk utbildning. En av dessa har påbörjat en pedagogisk utbildning på distans. Två lärare undervisar i idrott och hälsa. De har utbildning i olika kurser inom idrottsområdet, men saknar formell lärarkompetens. De är endast timanställda. Det finns ingen lärare med specialpedagogisk utbildning anställd på skolan.

Enligt skolans kompetensutvecklingsplan genomför skolan en internutbildning för alla lärare om ”arbetslaget som ledare”. Individuella fortbildningsplaner har upprättats för 12 av de 17 lärarna, dvs. för de lärare som är tillsvidareanställda.

Av meritsammanställningen framgår att många av lärarna har stor erfarenhet av att ha arbetat inom yrkesområden som kräver kunskap i de kurser som ingår i deras tjänster. Några har arbetat som lärare i sina kurser på kommunala gymnasieskolor och/eller inom den gymnasiala vuxenutbildningen. Andra lärare har arbetat inom hotell- och restaurangnäringen.

3.3 Lokaler och utrustning

Skolan hyr lokaler, som är byggda på 70-talet, av ett fastighetsbolag. Lokalerna ligger i tre plan. De har renoverats vid flera tillfällen. Skolan har ljusa lokaler med metodkök, övningsmatsal, utbildningsrestaurang, lektionssalar samt en elevhall. År

2002 byggdes utbildningsrestaurangen om. Nytt kallkök/konditori byggdes sommaren 2005 då även datasalen renoverades och samtliga datorer byttes ut.

De flesta lärosalar är däremot trånga, trots att klasserna är små (18 elever per klass). Detta framkom även i intervjuer både med personal och elever.

Laborationssal för kursen i naturkunskap saknas. Läraren försöker kompensera detta med många studiebesök. En del enklare laborationer genomförs dock. Från och med läsåret 2006/07 kommer huvudmannen att hyra in sig på en skola i en grannkommun där tillgång till laborationssalar finns.

För undervisningen i idrott och hälsa hyr skolan in sig i ett närliggande gym (Fitness club). Skolan saknar bibliotek men utnyttjar det närliggande kommunala biblioteket. Elever och personal anser att utrustningen i övrigt fungerar bra.

3.4 Undervisningens innehåll och arbetsformer

Enligt den dokumentation som Matpedagogerna inkommit med till Skolverket följer skolan läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94) samt de nationella kurs- och poängplanerna. Det gymnasieprogram som erbjuds på skolan är sammansatt av nationella kurser, förutom ett par egna kurser. Skolan har gjort konkretiseringar av de nationella kursplanerna och betygskriterierna. De egna kurserna är Mat och vin i kombination (50 poäng) samt Internationell matlagning (100 poäng). Inspektörerna kunde konstatera att den senare kursen vid besökstillfället hade ofullständiga betygskriterier. Under inspektionen har betygskriterierna skrivits om och motsvarar nu de krav som ställs på gymnasiala kurser.

Enligt huvudmannen och rektorn får eleverna mer än den garanterade undervisningstiden, eftersom eleverna får lika många undervisningstimmar som antalet kurspoäng, dvs. 2 500 timmars undervisning.

Skolan erbjuder bl.a. engelska B och matematik B som valbara kurser.

I utbildningen ingår arbetsplatsförlagd utbildning (APU) motsvarande mellan 150 poäng och 250 poäng, beroende på inriktning.

Läsåret är uppdelat i två terminer där 100 poängskurser i både kärn- och karaktärsämnen är schemalagda över hela läsåret. De kortare 50-poängskurserna i karaktärsämnen är schemalagda under en termin. Detta kan ses som en form av koncentrationsläsning. Att läsa få kurser under en och samma period uppskattas av eleverna då de anser att det är bättre att koncentrera sig på ett fåtal ämnen i taget.

Schemat är lagt så att eleverna oftast arbetar i pass på minst 120 minuter (inklusive 10 minuters rast) i kärnämnen förutom i matematik, där de oftast arbetar 50 minuter. I karaktärsämnen har eleverna längre arbetspass. Håltimmar förekommer endast i enstaka fall.

Under årskurs 2 genomför eleverna sin APU dels i skolans utbildningsrestaurang, dels på externa storköksrestauranger. I årskurs 3 förläggs APU:n till externa restauranger. En av skolans lärare har huvudansvaret för den externa APU:n. Handledare utses på respektive arbetsplats och skolans lärare har kontakt med arbetsplatserna och besöker eleverna. Eleverna uppskattar APU:n, speciellt den i årskurs 3, eftersom eleverna anser att de lär sig mycket och att de får ta eget ansvar. Det är ett fåtal elever som väljer inriktning hotell. Enligt huvudmannen är det svårt att få tag i

APU-platser inom denna inriktning. Tack vare att skolans lärare har ett stort kontaktnät inom branschen har eleverna möjlighet att få APU även inom hotell.

Matpedagogerna har samarbete med restaurangskolor/partnerskolor i Europa och kan därför erbjuda eleverna APU i exempelvis England, Frankrike, Österrike och Irland. Samarbetet med dessa skolor sker genom Leonardo da Vinci-projektet. Föregående läsår besökte två elever olika partnerskolor och gjorde delar av sin APU i England och Österrike. På skolan pågår planering för motsvarande projekt innevarande läsår.

Eleverna känner till att det finns kursplaner, kursplanemål och betygskriterier. Där emot känner de inte till att det finns program mål. Eleverna framhåller att lärarna inför varje ny kurs informerar om kursplanerna, kursens mål och betygskriterierna. Vissa lärare informerar eleverna även under kursens gång om elevernas kunskapsutveckling. Detta uppskattades av de intervjuade eleverna. Eleverna säger sig generellt vara ganska nöjda med den information de får om de olika kurserna.

Av Matpedagogernas arbetsplan framgår att skolan arbetar för att stärka eleverna i deras utvecklings- och lärandeprocess. Dels sker detta arbete inom varje enskild kurs/ämne, dels sker det i skolans påbörjade arbete med ”infärgning” och utökat samarbete mellan kärn- och karaktärsämnena. Citat från den lokala arbetsplanen: ”Integrering mellan kärn- och karaktärsämnena och att kunskapen skall kunna tillämpas i de praktiska kökspassen.”

Vid lektionsbesöken kunde inspektörerna observera en variation av arbetssätt och arbetsformer. De besökta lektionerna visade kunniga och engagerade lärare. Även eleverna var engagerade, främst i karaktärsämnena. I några grupper var eleverna betydligt mindre engagerade i undervisningssituationen. Vid ett par lektioner blev det problem med att genomföra den tänkta planeringen på grund av slapt och nonchalant beteende av några elever. Av skolans trivselregler framgår att skolan har en s.k. 5-minutersregel, vilken innebär att ”Fem minuter efter påbörjad lektion låses dörren. Försenad elev får en lektions frånvaro, och blir insläppt efter första rasten.” Vid inspektionen kunde konstateras att denna regel inte alltid följdes.

Lektionsbesöken visar att eleverna är mindre intresserade av kärnämnena än av karaktärsämnena. Eleverna önskar fler timmar i karaktärsämnena i årskurs 1, än vad de har idag.

3.5 Skolans resultat och betygssättning

Skolverket har tagit del av sammanställningar av resultaten på nationella prov läsåret 2004/05 samt av skolans betygsammanställning för elever som gick ut vårterminen 2005.

**Sammanställning av resultat på nationella prov läsåret 2004/05,
samt slutbetyg i ämnet**

Kurs	IG	G	VG	MVG	Totalt antal elever
Engelska A Reading	5	26	11	5	47
Engelska A Listening	9	24	10	4	47
Engelska A Writing	9	25	10	3	47
Engelska A speaking	0	31	12	4	47
Slutbetyg Engelska A	3	32	8	4	47
Nationellt prov Matematik A	14	24	2	0	40
Slutbetyg Matematik A	7	26	5	2	40
Nationellt prov Svenska B	11	21	0	0	32
Slutbetyg Svenska B	20	12	1	0	33

Av resultaten framgår att eleverna har mycket låga resultat, men att resultaten är bättre i engelska än i matematik och svenska. Skolans förklaring till de låga betygen är att eleverna har låga intagningspoäng, 70 poäng hade den elev som hade lägst antal poäng från grundskolan, samt att 17 procent av eleverna har läs- och skrivsvårigheter. Att eleverna har högre slutbetyg i matematik och engelska än vad de presterat på de nationella proven förklarar lärarna med att eleverna givits möjlighet till extra stödundervisning efter det att det nationella provet genomförts.

Skolans förklaring till den negativa betygsglidningen i svenska B är att eleven skall vara godkänd i samtliga kursmoment för att få betyget godkänd. Resultatet från de nationella proven har använts som rekommenderats och inte som avgörande för slutbetyget. Samtliga elever som har fått IG i kursen har erbjudits stödundervisning i årskurs 3 för att kunna få betyget G.

Av den sammanställning av kursbetyg satta för de elever som slutade våren 2005 framgår att 1 199 kursbetyg sattes. Av dessa var 112 IG, 633 G, 341 VG och 113 MVG. De flesta IG sattes i kärnämnen och projektarbete. I samhällskunskap A fick 8 av 36 elever IG, i svenska B fick 10 elever av 37 IG och i idrott och hälsa fick 9 av 41 elever IG. I projektarbete fick 15 av 36 elever IG. De flesta MVG sattes i karaktärsämnen. Dock finns det även karaktärsämnen med flera satta IG, exempelvis i barteknik fick 9 av 27 elever IG och i hotellkunskap A fick 7 av 38 elever IG. Någon analys av kunskapsresultaten har inte gjorts på skolan.

Enligt gymnasieförordningen kan en elev befrias från undervisning i en eller flera kurser (motsvarande högst 10 procent av 2 500 poäng) om eleven önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt (reducerat

program). År 2005 var det 2 elever av 37 som gick ut med reducerat program. Enligt uppgift från rektorn var det 9 elever som gick ut med samlat betygsdokument. Det innebär att det var 26 av 37 elever som kunde fullfölja ett fullständigt program, dvs. att nästan 24 procent av eleverna *inte* kunde fullfölja ett fullständigt program.

3.6 Bedömning

Skolverket bedömer att utbildningen vid Matpedagogerna ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar vad gymnasieskolan skall förmedla. Trots att en stor andel elever är i behov av särskilt stöd saknar skolan lärare med specialpedagogisk utbildning. Skolan bör vidta åtgärder som leder till att fler elever kan fullfölja ett fullständigt program.

Den planerade verksamheten vid skolan ger förutsättningar för eleverna att nå läroplanens och kursplanernas mål. Diskussioner om innehåll och arbetsformer pågår i olika grad. Inspektörernas bedömning är att en sådan dialog bör intensifieras både inom skolan och framförallt i samarbete med andra gymnasieskolor.

Skolan är en arbetsplats där alla måste visa ömsesidig respekt och det är inte godtagbart att elever stör undervisningen. Enligt inspektörerna bör skolan tillsammans med eleverna tydliggöra att verksamheten i skolan kräver att samtliga tar sitt ansvar och att man visar respekt för varandra.

4 Allmänna mål och värdegrund

4.1 Skolans mål och värdegrund

Målen för Matpedagogerna har formulerats dels i en lokal arbetsplan, dels i ett särskilt måldokument. Av måldokumentet framgår att:

”Vår verksamhetsidé och mål för skolan är kvalitet, omsorg och utveckling. Vi lägger stor vikt vid att erbjuda eleverna en hög kvalitet på undervisningen både i kärnämnen som i karaktärsämnena och ge en god omsorg under den tid som dom studerar hos oss. Det är också viktigt att skolan fortsätter att utvecklas och hänger med i branschens utveckling och trender.”

4.2 Skolans arbete mot kränkande behandling och för jämställdhet

Skolans arbete mot kränkande behandling finns beskrivet i flera av skolans dokument, bl.a. i måldokumentet, handlingsplanen för kränkande särbehandling, och i skolans trivselregler.

Av skolans handlingsplan för kränkande särbehandling framgår att: ”Företaget tillåter ingen form av kränkande särbehandling som mobbing, sexuella trakasserier och etisk diskriminering.”

Under rubriken omsorg i Skolans måldokumentet citeras : ”...Vi är en relativt liten skola och lär då känna varje elev och det skapar också en trygg miljö där mobbing och utfrysning tas på största allvar och upptäcks på ett tidigt stadium så åtgärder kan sättas in. På skolan finns en antimobbingsgrupp bestående av 2 lärare, kurator och rektor...”

Under föregående läsår genomgick lärarna en internutbildning med värdegrunden som tema. Utbildningen fokuserade på det pedagogiska arbetet med värdegrunden, etik och medmänsklig respekt.

För att förebygga kränkande behandling anordnas varje hösttermin en introduktionsdag där bl.a. femkamp mellan mentorsgrupperna ingår. Skolans organisation av mentorsgrupper bidrar också till att förebygga mobbning, eftersom grupperna är sammansatta av elever från alla tre årskurserna. De nya eleverna lär snabbt känna även elever i andra klasser på skolan.

Rektorn, lärare och elever anser att kränkande behandling inte är något större problem på skolan. De få gånger som mobbning har uppkommit har lärarna och framförallt mentorerna ingripit och i samtal med berörda elever och deras föräldrar kommit tillrätta med problemen. Även antimobbningsgruppen har agerat i vissa ärenden, men denna grupp är inte allmänt känd bland skolans elever. De intervjuade föräldrarna hade bara positiva erfarenheter av skolans agerande vid uppkomna mobbningstendenser.

Av den genomförda enkäten föregående läsår framgår att det var någon enstaka elev som inte kände sig trygg på skolan. De intervjuade eleverna anser att det är en glad stämning på skolan och de uppskattar sina "ungdomliga" lärare.

Handlingsplanen mot kränkande särbehandling har tagits fram centralt och gäller inom hela företaget. Planen saknar dock perspektivet vuxens kränkning av elev. Både rektorn och lärarna uppger att kränkande behandling inte accepteras på skolan, men att det inte alltid är handlingsplanen som styr arbetet.

Som framgår av avsnitt 2.3 är fördelningen mellan flickor och pojkar jämn. I genomförda intervjuer bedömde såväl elever som personal att jämställdhet råder mellan könen.

4.3 Elevernas ansvar och inflytande

Vid Matpedagogerna finns klassråd som genomförs två gånger per termin, men elevråd saknas. Utöver klassråd finns även mentorsgrupper se under 3.1 ovan.

De elevsynpunkter som diskuteras på klassråden behandlas därefter på skolkonferensen. Även större ekonomiska frågor diskuteras och förbereds på skolkonferensen, för att därefter beslutas i ledningsgruppen.

Rektorn har försökt påverka eleverna att starta ett elevråd, men inget intresse finns. Enligt eleverna är det onödigt med elevråd eftersom skolan är så liten. När de har synpunkter framför de dessa till sina mentorer och till rektorn och beslutsgången är kort. Elever och lärare diskuterar fortlöpande exempelvis arbetsformer och arbetsätt. Eleverna uttryckte i intervjuerna uppskattning över detta.

Enligt den enkät som genomfördes föregående år var det 23 elever av 113 som ansåg att de inte fick vara delaktiga i att påverka undervisningen. De intervjuade eleverna ansåg att resultatet måste vara felaktigt, eftersom de framhöll att det alltid är lätt att framföra synpunkter och idéer till lärarna. Eleverna sade sig i stort sett vara nöjda med sina möjligheter att påverka verksamheten.

4.4 Allsidighet och saklighet i undervisningen

Enligt de intervjuade lärarna arbetar man mycket med att erbjuda en så allsidig och saklig undervisning som möjligt. I undervisningen används konventionella läromedel. Då skolan inte har ett eget bibliotek har eleverna möjlighet att besöka det intilliggande kommunala biblioteket för att finna litteratur som kan komplettera läroboken. För undervisningen i karaktärsämnen har skolan en hel del bredvidläsnings-

litteratur, men lärarna framhåller att det behövs fler böcker i alla ämnen. Skolans datorer utnyttjas både i kärn- och karaktärsämnesundervisningen. Eleverna får låna läroböcker under hela tiden som respektive kurs pågår. Elevernas olika APU-platser bidrar också till att göra undervisningen allsidig och saklig.

4.5 Elever i behov av särskilt stöd

Vid Matpedagogerna fanns, vid tidpunkten för inspektionsbesöket ca 27 elever i behov av särskilt stöd. En del av eleverna hade läs- och skrivproblem, andra hade av andra anledningar svårigheter att uppnå målen.

Enligt rektorn hade åtgärdsprogram upprättats endast för ett fåtal av de elever som är i behov av särskilt stöd.

Skolan har som tidigare nämnts ingen anställd speciallärare/specialpedagog. Vid två lektionstillfällen per vecka ges stöd i svenska och matematik. Stödundervisning anordnas även inom ramen för den ordinarie undervisningen genom att lärarna anpassar uppgifterna till elevernas förutsättningar. Övrigt stöd ges då det ryms inom respektive lärares arbetstid. Eleverna framför att de får tillräckligt med stöd av lärarna, men att inte alla elever är intresserade av stöd, även om de behöver det. Enligt eleverna ger alltid lärarna stöd om eleverna frågar efter det. En elev framhöll följande: "Lärarna ställer upp väldigt mycket för eleverna på den här skolan."

Lärarna i vissa ämnen uppgav att de ibland önskade att det skulle finnas tillgång till särskilt stöd utöver vad de själva kan erbjuda.

När en lärare upptäcker att en elev har problem med studierna under pågående kurs talar läraren enskilt med eleven och informerar elevens mentor. Mentorn informerar vidare till rektor och kurator samt kallar även till möte med föräldrar om så behövs. Dessa möten och samtal protokollförs och beslutade åtgärder följs upp enligt huvudmannen.

4.6 Skolans kontakt med hem, samhälle och arbetsliv

Huvudmannen och rektorn uppger att skolan på olika sätt informerar grundskoleelever i årskurs 9 om sin verksamhet. Dels finns skolan med på den stora gymnasiamässan, där gymnasieskolor i Stockholm och kranskommunerna deltar, dels finns skolan med i DN:s gymnasiebilaga. Skolan ordnar även Öppet Hus, där flera av de intervjuade eleverna hade fått information och därigenom blivit intresserade av utbildningen.

Föräldrar till elever i årskurs 1 inbjuds till ett föräldramöte i början av höstterminen. I samband med detta möte finns möjlighet för föräldrarna att träffa elevernas lärare och se skolans lokaler. Föräldrarna informeras alltid då en elev får svårigheter i skolan. Rektorn säger att skolan är väldigt noga med att följa upp om en elev är frånvarande. Detta intygas av både föräldrar och elever. Kontakt tas med föräldrarna på ett tidigt stadium för att komma till rätta med eventuella problem. Föräldrarna inbjuds till utvecklingssamtal en gång per år. Då problem uppstår informeras föräldrarna direkt och flera utvecklingssamtal per år kan bli aktuella. De intervjuade föräldrarna var nöjda med den information de får från skolan och den kontakt de har med mentorn.

Lärare och elever genomför studiebesök i olika ämnen. Elevernas APU medverkar också till att de får god kontakt med arbetslivet (se även under 3.4 ovan).

4.7 Bedömning

Matpedagogerna upprättar inte åtgärdsprogram för alla elever som är i behov av särskilt stöd, vilket inte är i enlighet med gällande bestämmelser.

Skolverket bedömer att utbildningen vid Matpedagogerna för övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet. Handlingsplan mot kränkande särbehandling saknar dock perspektivet vuxens kränkning av elev.

5 Skolans kvalitetsarbete

5.1 Skolans arbete med kvalitetsfrågor

Enligt skolans kvalitetsredovisning följer skolan kontinuerligt upp övergripande mål i läroplanen (Lpf 94) och i den lokala arbetsplanen i form av en årlig enkätundersökning bland eleverna. Skolverket har tagit del av den enkätundersökning som eleverna deltog i under föregående läsår. Eleverna har där uttalat sig om kunskapsmål, normer och värden, ansvar och inflytande, studiebesök och APU samt bedömning och betyg. På de flesta områden har eleverna uttalat sig mycket positivt eller positivt.

Alla lärare har gjort individuella kursutvärderingar och resultaten av dessa diskuteras på medarbetarsamtalen. Resultaten av utvärderingarna följs upp och åtgärder och mål diskuteras på lärarnas studiedagar. Däremot har inte eleverna fått ta del av de samlade resultaten.

5.2 Skolans kvalitetsredovisning

Skolverket har tagit del av skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2004/05. Kvalitetsredovisningen inleds med en sammanfattning av elevenkätens resultat som genomfördes läsåret 2003/04 och vilka åtgärder som vidtagits med anledning av enkäten.

Därefter redovisas elevenkäten som genomfördes under läsåret 2004/05. Resultatet från varje fråga redovisas och förslag till åtgärder ges. I kvalitetsredovisningen saknas dock redovisning av elevernas kunskapsresultat. Inga resultat från nationella prov eller andra typer av tester genomförda under gymnasietiden redovisas i kvalitetsredovisningen. Tydliga mål för verksamheten samt en bedömning av måluppfyllelsen saknas också i kvalitetsredovisningen.

5.3 Bedömning

Matpedagogernas kvalitetsredovisning motsvarar mer en enkätuppföljning och bör utvecklas enligt ovan.

En kvalitetsredovisning skall enligt förordningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

För att en kvalitetsredovisning skall kunna fungera som ett hjälpmedel för att utveckla och förbättra verksamheten krävs således att den kan leda till en bedömning av i vilken mån målen för utbildningen uppnåtts. Enligt inspektörerna ges goda förutsättningar för detta om kvalitetsredovisningen innehåller mål som preciserar vad man vill uppnå under den avsedda perioden och där måluppfyllelsen tydligt

relateras till dessa mål. Med måluppfyllelsen som grund kan skolan därefter göra en analys och bedömning av vilka åtgärder som behövs vidtas under nästa period i de fall ett mål inte har uppnåtts. En sådan kvalitetsredovisning – där mål, måluppfyllelse och åtgärder utgör delar i en kontinuerlig utvecklingsprocess – skapar, enligt inspektörerna, förutsättningar för att synliggöra skolans resultat vilket i sin tur kan leda till förbättringar.

Skolverket bedömer att Matpedagogernas kvalitetsredovisning inte motsvarar förordningens krav, eftersom tydliga mål och bedömning av måluppfyllelsen saknas.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten övergripande är av god kvalitet. Särskilt vill inspektörerna lyfta fram det positiva förhållningssätt som råder mellan lärare i karaktärsämnen och elever.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolan bör intensifiera en dialog om innehåll och arbetsformer både inom skolan och framförallt i samarbete med andra gymnasieskolor.
- Skolan bör tillsammans med eleverna tydliggöra att verksamheten i skolan kräver att samtliga tar sitt ansvar och att man visar respekt för varandra.
- Skolan bör vidta åtgärder som leder till att fler elever kan fullfölja ett fullständigt program.
- Skolan bör omarbete handlingsplanen mot kränkande behandling så att den även innehåller perspektivet vuxens kränkning av elev.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Åtgärdsprogram utarbetas inte för alla elever i behov av särskilda stödåtgärder (2 kap. 7 a § förordningen om fristående skolor).
- Skolans kvalitetsredovisning saknar tydliga mål och bedömning av måluppfyllelse (5 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet, tidigare 3 §).

Datum

2006-03-17

Ort

Stockholm

Monica Åtting

Gunilla Arvidson

Rättslig reglering

Fristående gymnasieskolor regleras i 9 kap. skollagen. I 8 § anges vad som krävs för att bli berättigad till bidrag:

"Om en fristående skola lämnar utbildning som ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som gymnasieskolan skall förmedla på nationella eller specialutformade program, skall Statens skolverk förklara skolan berättigad till bidrag som avses i 8 a § i fråga om utbildningen. Förklaring får dock lämnas endast om

- 1. skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet,*
- 2. huvudmannen för skolan har förutsättningar att bedriva verksamhet i enlighet med ovan angivna villkor,*
- 3. skolan står öppen för alla ungdomar som har rätt till motsvarande utbildning i gymnasieskolan enligt denna lag, med undantag för sådana ungdomar vilkas mottagande skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för skolan,*
- 4. skolan för undervisningen använder lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva, dock med undantag för fall då personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, och*
- 5. skolan uppfyller de ytterligare villkor som regeringen föreskriver i fråga om utbildningen vid fristående skolor och om antagningen till och ledningen av sådana skolor."*

Regeringen föreskriver sådana ytterligare villkor som omnämns i lagen ovan i förordningen (1996:1206) om fristående skolor.

Enligt 1 kap. 2 a § skollagen skall skolan på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Vidare finns en hänvisning till bestämmelserna i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) om skyldigheten att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd.

Enligt 9 kap. 10 § skollagen skall utbildningen vid fristående gymnasieskolor vara avgiftsfri för de elever som bidragen avser.

Enligt 9 kap. 16 b § skollagen gäller bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ skollagen om behörighet och anställningsvillkor även för fristående gymnasieskolor och gymnasiesärskolor.

Enligt 14 kap. 7 a § skollagen skall skolan för elever i sådana fristående skolor som avses i 9 kap. erbjuda skolhälsovård som motsvarar den som ges inom motsvarande skolförhållanden inom det offentliga skolväsendet.

En fristående skola skall dessutom årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning enligt förordningen (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet.